

Folk tror syge kvinder er dovne

PCO-tema: Folk tror syge kvinder er dovne

En ud af syv kvinder lider af sygdommen PCO, der bl.a. er skyld i overvægt, uønsket hårvækst og barnløshed. Sygdommen er så belastende, at mange behandles med anti-depressiv medicin

af Birgitte Rahbek og Karen Nielsen

Når professor i gynækologi, Svend Lindenberg, hver tirsdag tager imod PCO-patienter, er det en blandet skare af kvinder, han møder.

Han møder tykke teenager med bumser og voldsom hårvækst, der er dybt nedtrykte og har et lavt selvværd. Han møder kvinder, der ikke kan blive gravide – og han møder kvinder, der har kæmpet med fedme i årevis, men som ikke kan smide de ekstra kilo ligegyldigt hvor magert, de spiser.

PCO-patienterne adskiller sig drastisk både med hensyn til alder og symptomer. Men fælles for dem er, at de lider af en hormonforstyrrelse, som betyder, at deres æggestokke indeholder et unormalt højt antal vandblærer, og at de producerer en forhøjet mængde af mandligt kønshormon. Ubalancen i hormonerne kan give en lang række symptomer bl.a. overvægt, voldsom hårvækst eller hårtab, enorm træthed og barnløshed.

»Det er absolut ikke nogen spøg at have PCO. Det er en voldsom sag,« siger Svend Lindenberg, som forklarer, at PCO-patienternes hovedproblem er, at de udvikler en nedsat følsomhed overfor insulin. Det betyder, at de får en forfærdelig trang til sukker døgnet rundt.

»70 pct. af PCO-patienterne er overvægtige. De er sukkernarkomaner, og de er ofte blevet opfordret til at tage sig sammen og tabe sig. Men det kan de ikke. Insulinniveauet i deres kroppe svinger voldsomt op og ned og får de ikke sukker, besvimer de og bliver dårlige,« forklarer Svend Lindenberg.

De overvægtige PCO-patienter skammer sig ofte og har frygtelig dårlig samvittighed over deres vægt. De er ofte blevet mødt med den holdning, at det er deres egen skyld, at de er dovne – og at de selv må gøre noget ved problemet.

»Men det kan de ikke. PCO-patienter skal på en særlig diæt, hvor de går uden om kulhydrater som kartofler, ris, pasta, lyst brød og sukker for at stabilisere insulin-niveauet – og det kan man altså ikke selv gennemskue. Folk skærer jo typisk ned på fedtet, når de vil tabe sig, men det hjælper ikke PCO-patienter,« siger Svend Lindenberg, som også understreger, at kvinderne skal dyrke motion fire gange om ugen. Hvis PCO-patienterne spiser rigtigt og motionerer tilstrækkeligt, forsvinder symptomerne på PCO oftest. Men patienterne skal lægge deres vaner og livsstil om resten af livet – ellers blusser symptomer op igen.

Stressede

Næsten halvdelen af de PCO patienter, som Svend Lindenberg møder, får antidepressiv medicin. »PCO patienter er ofte stressede og udmattede pga. svingninger i insulin-niveauet, og mange er simpelthen kede af det, fordi de er overvægtige, har bumser og uønsket hårvækst. De har måske gået og døjet med flere af symptomerne siden puberteten, men har aldrig kunnet få hjælp,« siger Svend Lindenberg.

Selvom PCO er en udbredt sygdom, er der først kommet fokus på den inden for de sidste par år: »Der har jo aldrig været prestige i at forske i fede mennesker. Området har simpelthen ikke været genstand for opmærksomhed, fordi fedme som regel tillægges en dårlig livsstil eller psykologiske faktorer,« siger Svend Lindenberg, som ofte oplever, at hans patienter bliver lettede, når de får forklaret, hvad der er galt med dem.

Mangler viljestyrke

»De bliver så glade, når de finder ud, at de ikke er dovne og mangler viljestyrke. Og det er ikke kun de overvægtige patienter, der føler en byrde forsvinde, når de endelig får en forklaring på deres problemer. Forestil dig, at du har været på antidepressive midler i en årrække i den tro, at det er fordi, du simpelthen ikke er rask i hovedet. Og pludselig får du så at vide, at det slet ikke er dig der er noget i vejen med, men at det er pga. en sygdom, du sagtens kan få gjort noget ved?« konstaterer Svend Lindenberg og påpeger, at sygdommen i mange tilfælde desværre først bliver konstateret, når PCO-kvinderne kommer i behandling, fordi de har problemer med at blive gravide.

bra@bt.dk

kny@bt.dk